

ARCHIWUM
LEGIONÓW
i N. K. N.

Nr 264

leg. 138

Sprawozdanie z Konferencji centralnej Polskiej Partii Socjalistycznej.

Podczas świąt Wielkanocnych odbyła się Konferencya centralna P. P. S. (druga od chwili wybuchu wojny). W konferencji wzięli udział: C. K. R., delegaci Komitetów okręgowych (po 3-ch z każdego), zaproszeni przez C. K. R. funkcyonaryusze oraz goście (ci ostatni z głosem doradczym). Uczestników konferencji z głosem decydującym było 33-ch, gości—15. Porządek dzienny konf. był następujący:

- 1) Sprawozdanie C. K. R. a) ogólne, b) organizacyjne, c) finansowe.
- 2) Sprawozdania okręgowe.
- 3) Stosunek do N. K. N. i jego poszczególnych departamentów.
- 4) Stosunek do innych stronnictw.

- 5) Stosunek do komitetów obyw. i rad miejskich.
- 6) Sprawa komitetów narodowych.
- 7) Sprawa Legjonów.
- 8) Sprawy ekonomiczne chwili bieżącej.
- 9) Obchód 1-go Maja.
- 10) Wydawnictwa.
- 11) Ustawa organizacyjna.
- 12) Wolne wnioski.

Znaczenie Konferencyi polegało na tem, że podsumowała ona wyniki dotychczasowej pracy, wykazała postępy, ale zarazem braki i naglące potrzeby ruchu naszego, ustaliła opinię partyjną w sprawach taktycznych i organizacyjnych, ściślej zespoliła tow. w jednej myśli i jednym uczuciu i dodała nam wszystkim otuchy do dalszej pracy, dalszej walki w tej potężnej chwili dziejowej.

Z uchwał, przyjętych na Konferencyi, podajemy następujące:

Zadania partyi w obecnej sytuacji politycznej.

Polska Partya Socyalistyczna, wierna swemu programowi, głoszonemu od r. 1893,

podczas wojny obecnej występuje bezwzględnie i jaknajbardziej stanowczo przeciwko **najazdowi moskiewskiemu**. Walkę z najazdem moskiewskim w tej rozstrzygającej chwili dziejowej Konferencya uważa za **najświętszy obowiązek** polskiego ludu pracującego, ponieważ jest to jedyna droga, prowadząca do wolności. Uwolnienie się od jarzma moskiewskiego jest koniecznym warunkiem zdobycia niepodległości dla kraju a praw i wolności politycznych dla polskiej klasy robotniczej.

Nie możemy jeszcze w tej chwili przesądzać, w jakich formach powstanie państwo polskie, ale przy wszelkich kombinacjach politycznych z całą stanowczością obstawać musimy przy zasadzie, że uwolnienie od jarzma moskiewskiego znaczyć ma dla Polaków: **prawo stanowienia o swoim losie, — zdobycie wolnej Ojczyzny, — rządy demokratyczne polskie na polskiej ziemi.**

Dlatego też popieramy jaknajgoręcej — współdziałające z armją austro-węgierską — **Legjony polskie**, jako czyn zbrojny ogólnonarodowy, z polskiej męki zrodzony i dążeniem do niepodległości uskrzydłony, jako wyraz niezłomnej woli najlepszych żywiołów w Narodzie

— wydobyć się z niewoli. Im większą siłę zbrojną przeciwko Moskwie wystawimy, tem pewniejszą mieć będziemy rękojmię lepszej przyszłości.

Na terenie, uwolnionym od Moskale, już dziś dążyć musimy ze wszech sił do **tworzenia publicznego życia polskiego**, wolnego od wszelkich śladów moskiewszczyzny, natchnionego duchem wolności, zakładającego podstawy przyszłej samoistności.

Klasa robotnicza, uświadomiona społecznie i narodowo, jaknajżywszy brać winna udział w tej akcji — a zarazem bronić z całą energją swoich interesów klasowych, dążąc niezłomnie do **jaknajwiększej demokratyzacji życia politycznego i zdobycia jaknajszerszych praw i wolności.**

Sprawa Legionów.

I. Hasła: „Precz z caratem!“ „Niech żyje niepodległa Polska ludowa“, któreśmy, robotnicy zorganizowani pod czerwonym sztandarem P. P. S., stale głosili — zrosły się, z naszą partją, bez nich partji nie mogliśmy sobie wyobrazić.

Dziś, gdy hasła te mają być urzeczywistnione — dziś, gdy towarzysze nasi i bracia już za nie krew przelewają — w tej wielkiej chwili, zebrani na konferencyi centralnej uchwalamy:

Za **Wodza narodowego** w oreźnej rozprawie z najazdem moskiewskim uznajemy **Józefa Piłsudskiego**.

W Legjonach, walczących przeciwko Moskwie, widzimy kadry wojska polskiego, które powinno stać się siłą, aby wywalczyć Narodowi niepodległość.

Należy dołożyć wszelkich starań, aby pułki drugi i trzeci Legjonów przeniesione zostały do Królestwa i aby były połączone pod jedną komendą.

Podczas żmudnej pracy organizacyjnej i agitacyjnej niewolno nam zapominać, że świętym obowiązkiem naszym jest szerzyć wszędzie poczucie, iż jaknajwięcej ludzi powinno stanąć w szeregach walczących. Ci towarzysze, którzy nie czują powołania do pracy organizacyjno-agitacyjnej a są fizycznie zdolni do znoszenia trudów wojennych — powinni niezwłocznie wstąpić w szeregi brygady Piłsudskiego.

Wszyscy towarzysze, pragnący wstąpić do Legjonów, obowiązani są zgłaszać się do władz partyjnych.

Komitety okręgowe obowiązane są prowadzić ewidencję zwerbowanych do Legjonów towarzyszy.

II. Konferencya centralna P. P. S. przesyła w imieniu zorganizowanego proletaryatu polskiego walczącym w Legjonach towarzyszom i braciom wyrazy najwyższego uznania.

Poległych towarzyszy i braci Konf. czci przez powstanie. Cześć bohaterom!

Stosunek do Naczelnego Komitetu Narodowego.

Konferencya uznaje, że N. K. N. może być punktem wyjścia dla utworzenia czasem władzy narodowej.

Dziś jeszcze N. K. N. taką władzą nie jest — już dlatego, że w jego skład nie wchodzi przedstawiciele stronnictw niepodległościowych Królestwa i że N. K. N. nie przystosował się w swojej działalności i organizacyi do potrzeb politycznych Królestwa.

Konf. uważa, że — skoro na początku wojny nie utworzono Rządu narodowego — to obecnie moment odpowiedni dla jego powstania zjawi się dopiero z wzięciem Warszawy.

Za najodpowiedniejsze dziś przygotowanie ze strony Królestwa do budowy przyszłej władzy narodowej Konferencya uznaje współdziałanie stronnictw i organizacyi niepodległościowych Królestwa na gruncie wspólnych ich zadań. Konf. uważa, że najodpowiedniejszym czynnikiem do wprowadzenia w życie tego współdziałania byłiby delegaci Departamentu Organizacyjnego N. K. N., znający stosunki Królestwa.

Konf. wyraża żądanie, aby czynności polityczne i organizacyjno-agitacyjne N. K. N. prowadzone były w Królestwie przez osobną sekcję dla Królestwa przy Dep. org. lub też przez delegację Dep. org. Ciało to powinno być stałem i współpracować z przedstawicielami organizacyj niepodległościowych na terenie Królestwa.

Konf. uznaje, że N. K. N. powinien być reprezentacją naszej polityki narodowej na zewnątrz i w tym swoim charakterze akcento-

wać nasze stanowisko niepodległościowe, polsko - państwowe. Szczególnie zaś zwalczać powinien wszelkie ewentualne plany nowego podziału Polski.

W stosunkach z N. K. N. partya nasza przestrzegać ma swego zasadniczego stanowiska demokratycznego i niepodległościowego, wyrażonego w uchwale o sytuacji politycznej.

Nasze stanowisko wobec N. K. N. winno być życzliwe, nacechowane chęcią współdziałania i oparte na wzajemności politycznej.

Stosunek do innych stronnictw.

I. Zważywszy, że w chwili obecnej niezbędne jest współdziałanie wszystkich organizacji niepodległościowych w Królestwie i Galicyi — w zakresie wspólnych ich zadań — Konf. poleca C. K. R., aby poczynił kroki dla przeprowadzenia tego współdziałania.

Samo przez się rozumie się, że współdziałanie to w niczem naruszyć nie może samodzielności P. P. S., jako partyi socjalistyczno-niepodległościowej.

Rozumie się również, że najbliższy stosunek winien łączyć P. P. S. z temi organiza-

cyami niepodległościowemi, które wyznają zasady szczerze demokratyczne i nie są wrogię socjalizmowi.

Wszystkie stronnictwa i organizacje moskalofilskie i przeciwniepodległościowe zwalczać będziemy jaknajusilniej, wykazując ich błędne i szkodliwe stanowisko zarówno z punktu widzenia narodowego, jak i specjalnie wobec interesów klasy robotniczej.

II. Dążeniem P. P. S. winno być: usunięcie rozłamu partyjnego wśród polskiego proletaryatu socjalistycznego i utworzenie jednolitej organizacyi socjalistycznej, opartej na walce o niepodległość kraju i interesy klasowe proletaryatu.

Dążenie to da się urzeczywistnić przez potęgowanie sił P. P. S., przez wpływanie na ogólną opinię mas robotniczych i przez oddziaływanie na robotników, będących dotychczas pod wpływem „lewicy“ lub S. D.

Komitety narodowe.

W sprawie „Komitetów narodowych“, których celem byłoby współdziałanie żywiołów

niepodległościowych na gruncie prac lokalnych, Konferencya stanęła na stanowisku, wyrażonem w art. № 266 „Robotnika“.

Stosunek do Komitetów obywatelskich i rad miejskich.

I. Konf. postanawia w sprawie stosunku do komitetów obywatelskich, rad miejskich i ich sekcji:

1) zbierać materiały, dotyczące ich działalności, i działalność tę poddawać krytyce ze stanowiska interesów robotniczych i walki o niepodległość;

2) domagać się bezwarunkowego i zupełnego spolszczenia tych instytucyj i wykorzenia z nich wszelkiej moskiewszczyzny;

3) uświadamiać jaknajszersze masy, jakim powinien być istotny samorząd, z woli ludności wychodzący, i w sposobnej chwili wszcząć agitację za przeprowadzeniem do tych instytucyj wyborów na podstawie powszechnego, równego, tajnego i bezpośredniego głosowania;

4) zanim wybory takie nastąpią, instytucje te możemy uważać tylko za tymczasowe,

przejściowe, z zasadami istotnego samorządu nie mające nic wspólnego. Narazie należy wpływać na Rady przez krytykę ich działalności i energiczne domaganie się, aby w nich przestały rządzić kliki, aby w skład komitetów obywatelskich, Rad miejskich i ich sekcij wchodzić przedstawiciele ludu roboczego i dążeń niepodległościowych.

II. Konf. domaga się, aby Rady miejskie i komitety obywatelskie wypłacały stałe zapomogi rodzinom legionistów, pochodzących z Królestwa.

III. Konf. domaga się, aby Rady miejskie i Komitety obywatelskie wystarały się o fundusze dla uruchomienia wszystkich szkół — rozumie się, z warunkiem całkowitego ich spolszczenia.

Sprawy ekonomiczne chwili bieżącej.

Tocząca się od ośmiu miesięcy wojna na ziemiach polskich, a wraz z nią zupełny zastój w przemyśle najbardziej odbiły się na klasie robotniczej, pozbawiając ją możliwości zarabkowania, a tem samem zaspokożenia najniezbęd-

niejszych potrzeb setek tysięcy rodzin robotniczych.

Pozatem trudności komunikacji, zamknięcie granicy, zakazy przewożenia żywności, nieujednostajnienie kursu monetarnego i t. p. wywołują szaloną drożyznę, a często zupełny brak pewnych niezbędnych produktów spożywczych.

Wyzyskuje to chciwa spekulacja, która nędzę jeszcze bardziej powiększa a sama czerpie z niej obfite zyski.

Robotników wyzyskują także różni ajenci, werbujący ich na roboty do Niemiec i Austrii a nie dający żadnej rękojmi, że robotnicy znajdą tam przyzwoity zarobek.

Celem tedy możliwego złagodzenia okropnego stanu ekonomicznego, Konf. centralna P. P. S. domaga się:

aby rządy austro-węgierski i niemiecki, okupujące Królestwo Polskie, poczyniły wszelkie ułatwienia w sprawie uruchomienia zakładów przemysłowych;

aby udzielały kredytu ciałom samorządnym na roboty publiczne;

aby dały możność przewożenia żywności z miejscowości, gdzie jej jest poddostatkiem, do tych miejscowości, gdzie jej brak;

aby surowo karano spekulantów drożyznianych;

aby włościanom dano zapomogi na obsianie pól;

aby grunta w miastach rozdawano działkami najuboższym rodzinom z warunkiem uprawy;

aby kasy pożyczkowe otrzymywały pożyczki od rządów i zapomogi z funduszy dobroczynnych;

aby zakazano prywatnych agentur pośrednictwa pracy;

aby ujednolicono kurs monety na całym obszarze, zajętym przez wojska austro-węgierskie i niemieckie.

Święto majowe.

Konf. uchwała uroczyste obchodzenie święta robotniczego 1-go maja przez urządzenie zgromadzeń robotniczych i wygłaszanie na nich przemówień, zastosowanych do obecnej chwili dziejowej.

Sprawy organizacyjne.

I. Ponieważ P. P. S. jest jedyną partją, która przez lat zgórą 20 głosiła hasło Niepodległości i broniła interesów ludu pracującego —

ponieważ P. P. S. daje rękojmię najbezwzględniejszej walki z najazdem carskim i z niewolą polityczną przy wszelkich warunkach —

ponieważ już przez to samo P. P. S. musi być siłą, najskuteczniej pociągającą masy ludowe do walki o wolność, i na cały przebieg tej walki wywierać powinna możliwie największy wpływ polityczny —

Konferencya wzywa przeto wszystkich tow. do jaknajbardziej wyteżonej pracy celem tworzenia w dalszym ciągu w jaknajszybszem tempie silnej i sprężystej organizacyi politycznej.

II. Konf. centralna P. P. S. wzywa wszystkich tow., wyznających nasze zasady, aby popierali jaknajgorliwiej partję i ściśle stosowali się w swojej działalności politycznej do uchwał i dyrektyw władz partyjnych.

Jednostek, nie czyniących zadość tym warunkom, konferencya **nie uznaje za członków partyi.**

III. Konf. centralna potwierdza w zupełności uchwałę K. O. R. Zagłębia Dąbrowskiego, wypowiadającą się w sposób jaknajbardziej stanowczy przeciwko próbom zakładania t. zw. bezpartyjnych organizacyj politycznych wśród robotników.

IV. Członkom partyi dozwala się swobodne wstępowanie do stowarzyszeń społecznych, nie mających charakteru politycznego, z warunkiem uzgodnienia swojej działalności w tych stowarzyszeniach z postanowieniami partyi.

V. Konf. centralna poleca tow. inteligentom należenie do „Związków patryotów“, stojących na gruncie walki o niepodległość.

Konf. centralna poleca tow. inteligentom zakładanie „Kół inteligencji P. P. S-owej“, złączonych z organizacją ogólnopartyjną.

VI. Młodzieży, należącej do P. P. S. lub sympatyzującej z nami, poleca się należenie do organizacji młodzieży postępowo-niepodległościowej lub też zjednoczonej młodzieży niepodległościowej.

Nie uwalnia to oczywiście młodzieży P. P. S-owej od obowiązków względem partji i od ścisłego wykonywania jej poleceń.

VII. Konf. poleca energiczne zajęcie się **szkołami agitatorów**, celem dostarczania robotnicy partyjnej należycie przygotowanych kierowników.

* * *

Prócz tego Konferencya uchwaliła **Ustawę organizacyjną**, którą wydaliśmy osobno.

